

BUSKERUD FYLKESKOMMUNE3020 Drammen
Besøksadresse: Hauges gate 89
Telefon 32 80 85 00KULTURADMINISTRASJONEN
KULTURVERNUniversitetets Oldsaksamling / IAKN
Fredriksgt 3
0164 OSLO

Telefaks 32808672

INST. FOR ARKEOLOGI, KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK	
Universitetet i Oslo	
Saksb.: JHL	Kopi:
17 SEPT 1997	
Ark.: 0621-35	
Saksnr.: 97/6589	Dok. nr.: 1

Vår dato
09.09.97Vår ref.
97/3239-1 - kp
(oppgis ved alle henv.)
Arkivkode: 650.

Deres ref.

Deres dato:

**SØKNAD OM TILLATELSE TIL INNGREP I AUTOMATISK FREDET
KULTURMINNE, SOLVANG GNR. 35/23 VED PRESTFOSS I SIGDAL KOMMUNE**

Vedlagt følger søknad om inngrep i gravhaug fra kommunelege Morten Melby i Sigdal kommune. Fylkesarkeologen var på befaring på eiendommen sammen med Morten Melby og museums leder Håvard Støvern 2. september dette år.

Melby holder på å pusse opp huset som står på den Sydligste av gravhaugene. I den forbindelse ønsker han å grave grøft til kloakkledning ut av huset og gjennom den vestre kanten av gravhaugen. I tillegg vil han drenere i grøft på N-siden av huset. Huset som ligger på haugen i dag har kjeller, og største delen av haugen er derfor gravd ut allerede. På ned siden (mot S-SV) er hele haugen gravd bort. Grøft for kloakk vil i hovedtrekk følge eksisterende grøft for vannledning.

Det bør slik vi ser det også stilles spørsmål til om haugen huset ligger på egentlig er en rest av en gravhaug. Slik haugen ligger i dag, ser den ut til, i stor grad, å være formet av de inngrep som er gjort i terrenget rundt. Inngrep i form av planering av dyrket areal, bygging av veg samt gårdstunet i seg selv skaper mye av haugens form. Et annet spørsmål er selvfølgelig om det lå en gravhaug på stedet før huset ble bygget.

Samlet ser vi saken slik at vi vil anbefale en tillatelse til inngrep, men at arbeidet i tilfelle bør følges av arkeolog på stedet.

Medhilsen

Geir Helgen
fylkeskonservator

Knut Paasche
fylkesarkeolog

Vedlegg Søknad fra fylkeslege Morten Melby.
Kopi Riksantikvaren
Regionalutviklingsavdelingen / her

Saksbehandler: Knut Paasche (dir. tlf. 32808593)

Lege
MORTEN MELBYE
Kommunelege I
3350 Prestfoss
Tlf. 32 71 03 75 - Telefax 32 71 03 05

Historisk museum

2/9-97

Oldsaksamlingen

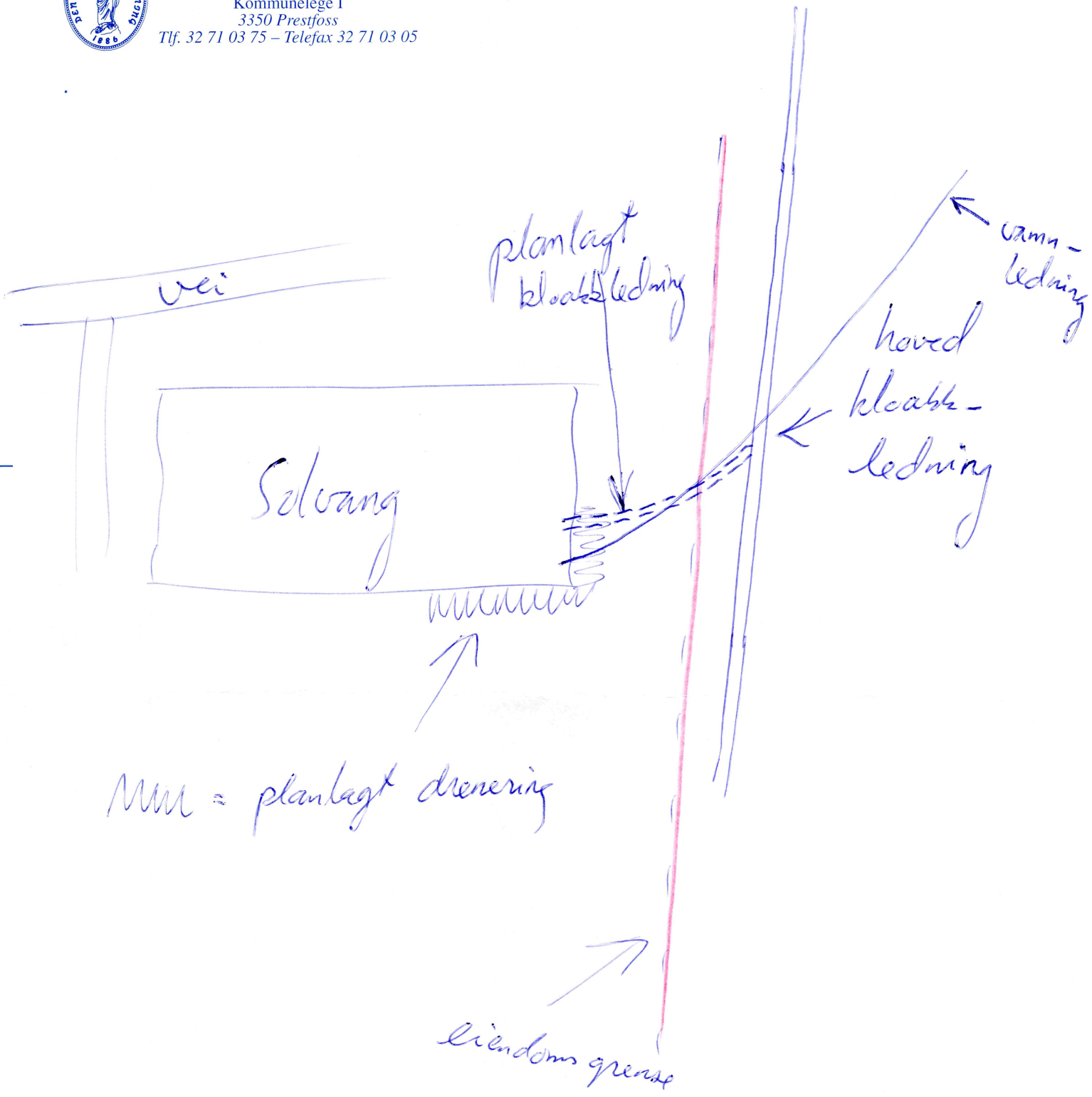
Fredrik's gt.

Ostl.

Søknad om gravetiltale på min eiendom
Solvang i Sigdal.

Det søkes beved om gravetiltale for å
få utført nødvendige arbeider i forbindelse med
utbedring av museet. Det skal dreneres langs
delen av bakvegg og endevegg (se skisse)
samt at kloakkgjøtt skal føres frem til
nøvedledningen. Denne kloakaledningen skal graves
ned der det tidligere er lagt ned vannleding.

Med hilsen Morten Melbye

*****
 * FASTE FORNMINNER *
 UNIVERSITETETS OLDSAKSAMLING, FREDERIKSGT. 2, 0164 OSLO 1
 *****
 FYLKE: Buskerud KOMMUNE: 0621 Sigdal FORNMINNENR: 0047
 GNR: 35 GÅRD: Haugan
 BNR: 3 FNR: BRUK: Haugan nedre
 GNR: 35 GÅRD: Haugan
 BNR: 23 FNR: BRUK: Solvang
 LOKALITET:
 ØK-KART: CD 048-5-2 FLYFOTO: 673 C08 R-X-NR: R03
 M711-KART: KSYS: NORD(X): ØST(Y): HOH:
 FORNMINNETS-ART: Gravhaug ANT: 5 DAT: jernalder
 EIER:
 *****

GNR-BNR-BRUK: 35/ 3 Haugan nedre : 35/ 23 Solvang

REG AV: S. Westheim og L. Resi, 15.08.1969

TERRENGETS ART:

Ø-kanten av åker og gårdstun. Avsats i VSV-hellinga av NNØ-SSV-gående høydedrag som faller mot S. Vidt utsyn over dyrka mark og skogteiger i dalbunnen, omkranset av høye åser NV-SV, Prestfoss sentrum i V.

ORIENTERING:

N-ligste punkt: 20m SSV for delet mot "Veslehaug", 35/15.
 S-ligste begrensningsslinje: Kloss i Ø-veggen og 15m Ø for våningshuset på Solvang.

UTSTREKNING: Gravfelt, NNØ-SSV 110m, Ø-V 35m.

FORNMINNEBESKRIVELSE:

Feltet består av 5 rundhauger, alle delvis ødelagt.

De tre haugene lengst N og Ø i feltet ligger på Haugan nedres grunn, alle i åker. De tegner seg tydelig som forhøyninger i åkeren, men ingen av dem virker helt runde, og de har ingen klar avgrensning. D 8-10m. Den N-ligste er 0,3m h, de andre to opptil 1,2m h. Kjøreveien til "Veslehaug", 35/15, skjærer av Ø-sida av den N-ligste haugen. Den V-ligste av disse tre haugene ligger i kanten av åkeren, slik at bare N-delen er tilsådd, men også resten av haugen bærer spor av pløying og den er svært uregelmessig i formen. Om den SØ-ligste av disse kunne Karl Solvang opplyse at det tidligere gikk ei sjakt inn mot midten fra SØ. Dette er nå helt utjevnet.

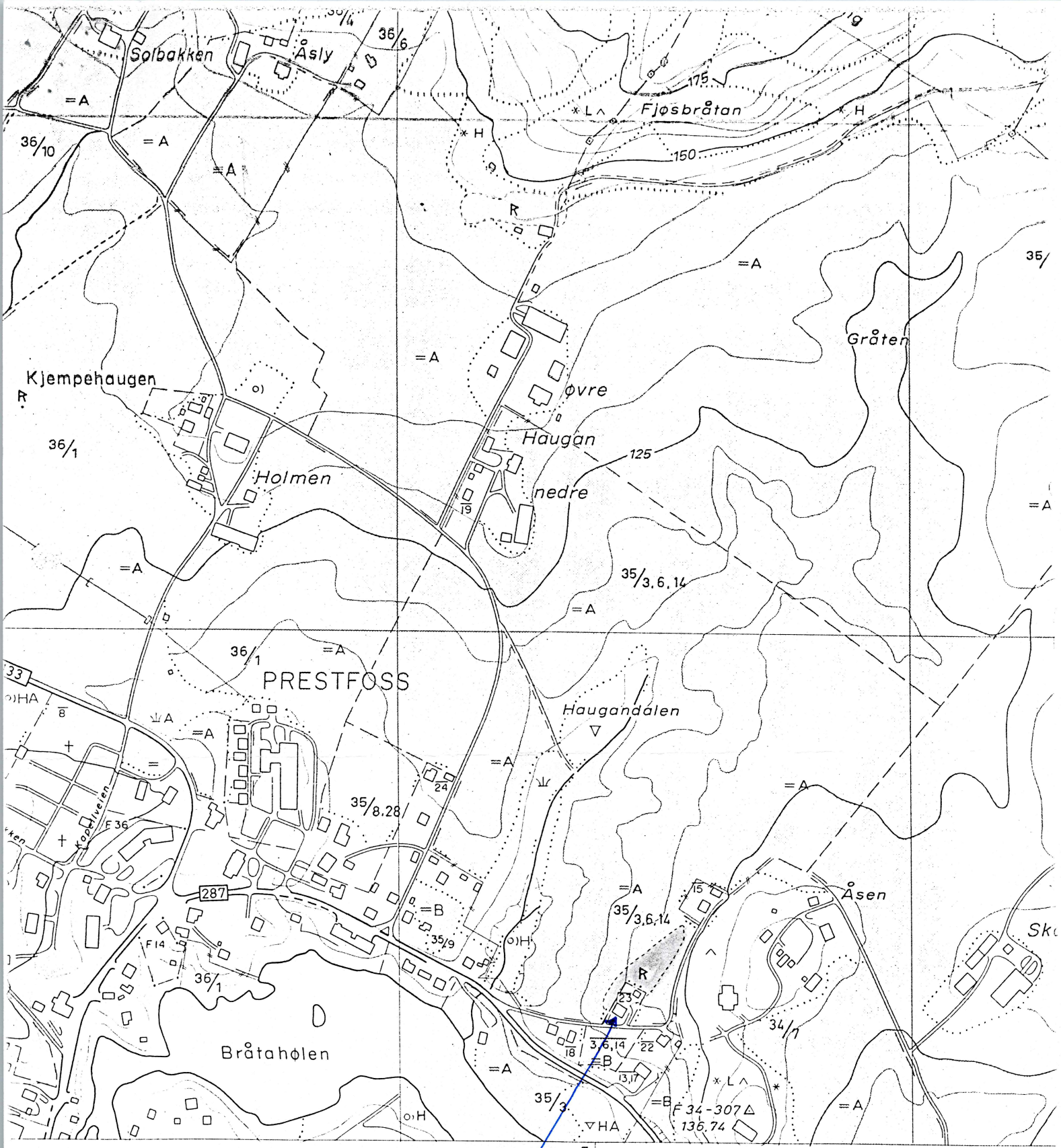
De to haugene lengst i SV i feltet ligger på Solvangs grunn. På den S-ligste står våningshuset, på den andre, N-forliggende, vedskålen. Ved våningshuset er haugens Ø-re del synlig mellom husets Ø-vegg og oppkjørsveien. Denne resten er jevnt avrundet og flat oppå, antakelig planert i forbindelse med husbygginga. Ei bjørk står i N-kanten og det er anlagt blomsterbed og plen på den. Den er bratt avskåret ved husets SØ-hjørne. Denne synlige Ø-delen måler 12m N-S og h fra Ø er 1,5m. På den N-forliggende haugen er vedskålen bygd på N-delen. Også NV-kanten er avskåret av en mur i flukt med skjulets V-vegg. Tvm Ø-V 8m, h fra S 1,1m. Denne haugen er ikke nevnt i UO top ark. innberetning 1946 v/ Gjessing.

De 4 haugene lengst S i feltet ligger tett. Den innbyrdes avstanden varierer fra 4 til 7m. Mellom de to N-ligste haugene er avstanden 48m. Mellom disse haugene skal ifølge Gjessings innberetning ligge 2-3 runde "haugtufter" etter utpløyde hauger. Besøket 1969 fant sted kort før skuronna, og disse tuftene var ikke synlige i åkeren på dette tidspunkt.

Ifølge den samme innberetningen lå det i 1946 en haug S for innkjørselen til eiendommen Solvang. Denne må ha blitt slettet da det ikke finnes spor etter den på dette stedet i dag.

LITTERATUR:

UO top ark. G. Gjessing. Innberetning 1946 u Haugen nedre, gnr 35, brnr 3.

△	Trekantpunkt, NGO, annet	+	Riksgrense, fylkesgrense	▽	Lauvskog, anna jorddekt fastmark	○	Markert stein, Ur, mindre annr
○	Polygonpunkt, fotogramm, grafisk best. punkt	—	Kommunegrense	*	Blandingskog	○	Grus, sand i da
	Fotogramm, numerisk koordinatbestemt	---	Eiendomsgrense, vanlig, tettbebygg	△	Grunnleidd mark, fjell i dagen	○	Vatnkontur
NF	Presisjonsnivellelement, vanlig niv.	—	Servituttgrense	≡	Myr	—	Elv, kanal
3.5	Høgde på terrengpunkt	□	Nr 123 Riksgrensemerke	A	Letbruk og mindre letbruk	—	Torrlagt elveleir
4.5	Kolle, med høgdeopplysning	×	Kors i fjell, bolt i fjell	S	dyrka jord og dyrkingsjord	—	Bekk sikkert g
	Generell kurve, mellomkurve	□	Grensestein, grenseroys	H	Særs hog, hog bonitet for skog	—	Bekk usikkert g
	Tellekurve	•	Grensepåle, -ror, grensetre	M	Middels, lag bonitet for skog	—	Groft
	Forskningskurve	75 g	Gardsnummer, bruksnummer	∇	Dyrka myr, nøysom vegetasjon	—	Strømretning, s
	Nullkurve	59/20	Eiendoms kompleks	—	Grunn, djup myr	—	Isbre
	Usikker kurve	58/1F2	Leiendom, små eiendommer	—	Svakt omdanna torv	—	Hus, ram
3.5	Høgste reg. v.st. i reg. vatn	60/5s	Bruksrett til skogen, barskogen	—	Sterk omdanna torv	—	Veksthus
	Høgste beregn. flom v stand.	60/1.2ls	lauvskogen, beitet, slåttan	•	Blokkrik, svært blokkrik dyrkingsjord	—	Brygge
24	Løgeste reg. v.st. i reg. vatn	60/1.2ls	lauvskogen, beitet, slåttan	•	Sjødrenert dyrkingsjord	—	Fiskehjel, tank
63	Vatnhøgda fotogr. dagen i ureg. vatn	—	Markslagsgrense	—	Dyrkingsjord på torr sand og grus	—	Gravplass
62	Høgste og lågeste reg. vasstand i ureg. vatn	—	Fulldyrka, overfatedyrka jord	—	Plantemark for skog, tvilsom	—	
		—	Gjødsla beite, barskog	—	Vassjuk skogsmark	—	

UNIVERSITETET
I OSLO

Morten Melbye
3350 Prestfoss

KOPI

**INSTITUTT FOR ARKEOLOGI,
KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK**

Oldsaksamlingen med Vikingskipshuset
Frederiks gate 3
0164 Oslo

Deres ref.:
Vår ref.: 97/6569 — 2

Besøksadresse
Frederiks gate 2

Telefon: 22 85 93 00
Telefaks: 22 85 95 24

Oslo 23. september 1997

**SØKNAD AV 2. SEPTEMBER 1997 OM DISPENSASJON FRA LOV OM KULTURMINNER
AV 9. JUNI 1978, § 8, FOR INNGREP I AUTOMATISK FREDET KULTURMINNE
(GRAVHAUG 673 C08 R03 NR. 5)
GJENOPPGRAVING AV VANNLEDNING OG DRENERINGSGRØFTER
SOLVANG AV HAUGAN, 35/23, SIGDAL KOMMUNE, BUSKERUD**

Vi viser til Deres brev av 2. september 1997 som er videresendt hit fra Buskerud fylkeskommune i brev av 9. september 1997. Videre vises det til felles befaring med Buskerud fylkeskommune ved Knut Paasche den 22. september 1997.

Som kjent er våningshuset på Solvang bygd på en gravhaug (nr. 5) som har tilhørt et felt på 8 gravhauger, liggende dels på bnr. 3, dels på bnr. 35. Feltet ble registrert av Gutorm Gjessing i 1946 som bemerker at haugen var planert ved byggingen av våningshuset. Ved registrering av fornminner for Det økonomiske kartverket i 1969 ble haugen avmerket som fornminne på kartverket, og det fremgår at det var synlige rester av den østlige delen av gravhaugen. Denne delen var fortsatt tydelig ved befaringen 22. september 1997. Gravhaugen er fredet i medhold av lov om kulturminner av 9. juni 1978, § 4, litra j. Til det automatisk fredete kulturminnet hører også en 5 m bred sikringssone regnet fra fornminnets synlige ytterkant, jfr. kulturminnelovens § 6.

I brevet av 2. september 1997 søker De om å få drenere langs en del av nordøstlige langvegg og en del av nordvestlige kortvegg. Her er det tidligere gravet i forbindelse med byggingen av huset. Videre søkes det om graving av kloakkgrøft. Denne vil hovedsakelig graves der det tidligere er lagt ned vannledning. De påtenkte gravearbeidene fremgår av skisse som fulgte med Deres brev av 2. september 1997.

I oversendelsen av 9. september 1997 anbefaler Buskerud fylkeskommune søknaden med vilkår om at arbeidet følges av arkeolog på stedet.

Det er uklart hvor mye av gravhaugen som fortsatt er bevart i det området hvor gravearbeidene søkes utført. Videre er det foretatt gravearbeider her tidligere. IAKN, Universitetets Oldsaksamling, slutter seg derfor til Buskerud fylkeskommunes syn på saken.

Følgende vedtak er fattet administrativt:

Universitetet i Oslo, Institutt for arkeologi, kunsthistorie og numismatikk, gir grunneier Morten Melbye dispensasjon fra lov om kulturminner av 9. juni 1978, § 8, for inngrep i automatisk fredet kulturminne (gravhaug 673 C08 R03 nr. 5) på Solvang av Haugan, 35/23, Sigdal kommune, Buskerud, jfr. kulturminnelovens § 4, litra j, og kart stemplet og datert 23. september 1997.

Tiltaket er knyttet til drenering av og vannforsyning til våningshuset på eiendommen.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

1. Gravingen foretas under overvåking av Universitetets Oldsaksamling.
2. Tiltakshaver, grunneier Morten Melbye, dekker utgiftene til leie av gravemaskin. Utgiftene til den arkeologiske undersøkelsen belastes kap. 1429, post 11.
3. Arbeidet utføres i 1997.

Under befaringen 22. september 1997 fremholdt De at det var viktig å få utført gravearbeidet inneværende uke. Som avtalt på telefon i dag, er det ønskelig å utføre undersøkelsen 25. september 1997. Før undersøkelsen kan starte, ber vi om skriftlig aksept på vedtak og vilkår (svar gjerne på telefax til 22 85 19 38).

Med hilsen

Egil Mikkelsen
museumsleder

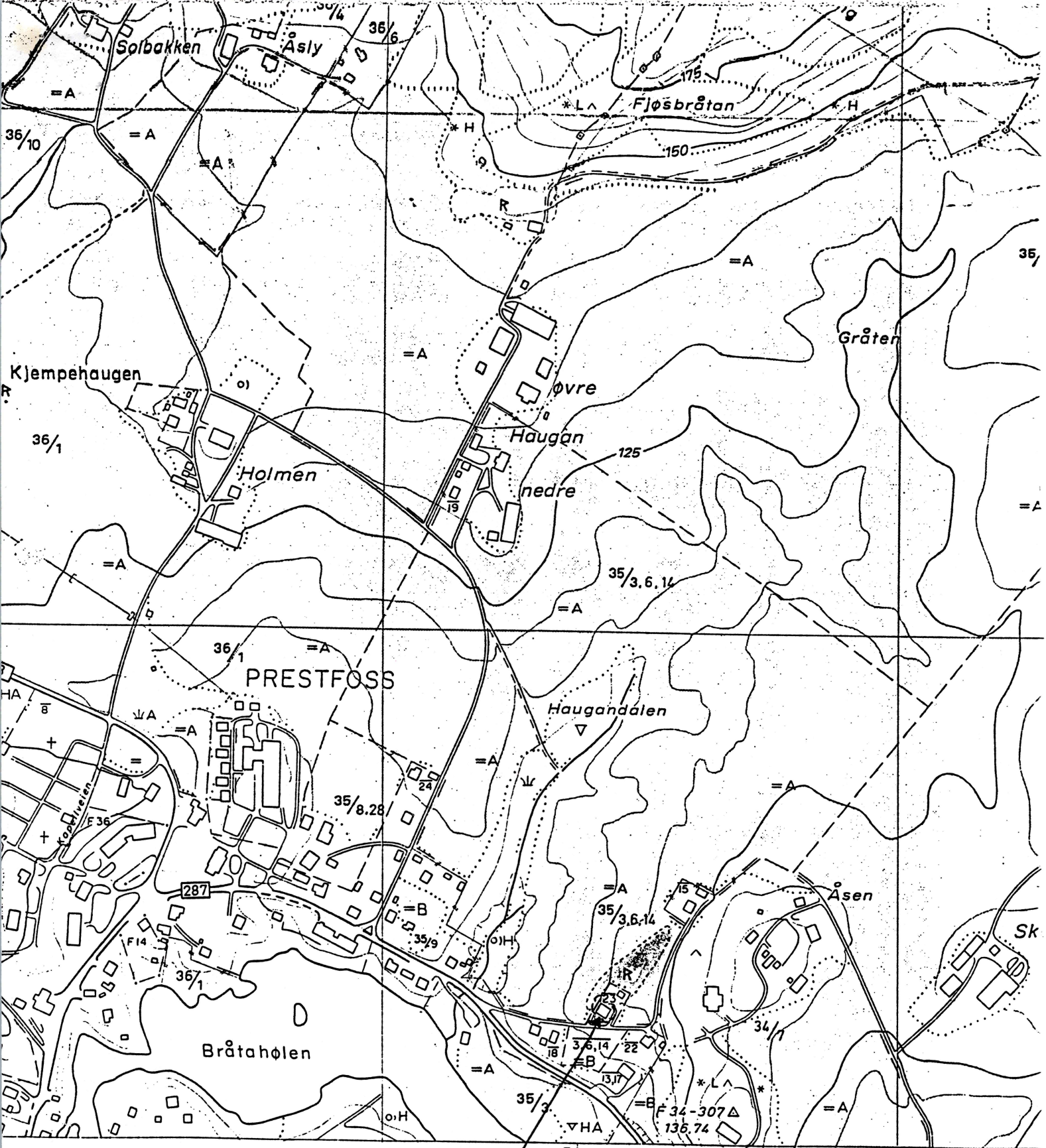

Jan Henning Larsen
forsker

Vedlegg: Kart

Kopi: Riksantikvaren
Buskerud fylkeskommune

R5⁵³⁶

UNIVERSITETET I OSLO
 INSTITUTT FOR ARKEOLOGI,
 KUNSTHISTORIE OG NUMISMATIKK

Oslo 23 september 1997
 Jan Henning Larsen